

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

KAZUISTIKA DÍTĚTE

Podpora přirozeného rozvoje řeči u dětí – primární logopedická prevence

Kroměříž

září 2021–únor 2022

Charakteristika dítěte

Jméno: Mikuláš Kajfosz

Pohlaví: muž

Věk: 6. 7. 2016, 5 let

Rodinná anamnéza

Miky vyrůstá v úplné rodině v rodinném domě ve městě. Žije s matkou, otcem, starším bratrem (2012) a sestrou (2010). Školku navštěvuje pravidelně, denně jej přivádí většinou matka a odpoledne jej vyzvedává domů otec nebo prarodiče. Vztah s rodiči je spíše kamarádský, převažuje tedy liberální výchova. Neklade na Mikiho příliš velké nároky, při převlékání v šatně mu velmi pomáhá. Oba své rodiče však Miky přirozeně uznává. S bratrem i sestrou má vztah dobrý, snaží se se vším pomoci, vycházejí spolu celkově velice dobře a při hře drží za jeden provaz. S prarodiči je vztah harmonický, má své prarodiče rád a tráví s nimi spoustu času třeba i o prázdninách. Co se týče plnění zadaných prací na doma a cvičení se sykavky jsou rodiče spíše nespolupracující. Miky doma moc necvičí, a tak je posun daleko menší, než by mohl být.

Osobní anamnéza

Hrubá motorika

Mikiho tělesný vývoj je v naprostém pořádku, tedy v normě. Zvládá základní polohy, postoje i pohyby – rovný stoj, běh, chůzi po čtyřech, chůzi do schodů a ze schodů, sed, klek, dřep atd. Skoky snožmo zvládá, ale jakmile jde o skok či více skoků po jedné noze má problém v samotném odraze a rovnováze na dané noze. Dokáže napodobit jednoduchý pohyb předváděný učitelkou.

Jemná motorika

Má velice dobrý úchop nůžek a tužky, který je sice občasně mírně křečovitý, ale dokáže ruku i uvolnit. S drobnými i velkými předměty dokáže bez problému manipulovat – navlékání korálků na provázek nebo stavba lega. Zvládne si správně nachystat příbor k talíři, a manipulovat s ním při jezení. Zvládá také namalovat sám sebe s malými nedostatky jako napojení hlavy k tělu viz obr.

Řeč

Mluví většinou souvisle. V řeči se však vyskytuje artikulační porucha – sykavky – nejčastěji S, C, Z, Š, Č, Ž. Do většiny slov dává písmeno S namísto jiného např. ponoSka x ponoŽka nebo Sába x Žába. Také občas vynechá počáteční hlásku ve slovech jako PTÁČEK, řekne jen táček. Mnohdy nedokáže vyjádřit své myšlenky, hledá slova a často se stává, že se tak právě zakoktá. Popis obrázku dokáže slovně určit, také určí, co je na obrázku špatně a jak to má být správně. Pokud si neví rady raději souhlasí. Se svými vrstevníky komunikuje bez zjevných problémů, naprosto přirozeně a spontánně. Nemá problém komunikovat i s dospělou osobou.

Myšlení a paměť

Dokáže si zapamatovat básničku i písničku, pokud ji často opakujeme. Zvládá opakování jednoduché věty a také postupné rozšiřování věty přidáváním dalších slov, zvládá přesné opakování několika pojmů. Umí samostatně napočítat do desíti a zvládá porovnávání počtů (více, méně, stejně). Poznává základní i odvozené barvy. Části lidského těla určí bez obtíží. Časově se orientuje velmi špatně, ale prostorová orientace je naopak výborná – určí kde je vpravo, vlevo, uprostřed, nahoře, dole, pod, na, vedle atd. Co se týče slov protikladných, umí říct, že někdo je velký x malý, rozpozná i obrázky, kde se rozpoznávala střední velikost. Chápe také citově zabarvená slova a věty – jak vypadá člověk rozzlobený, veselý, smutný atd.

Chování v MŠ

V mateřské škole se projevuje velmi dobře. Spolupracuje při aktivitách spontánních i cílených. Je velice cílevědomý a nadšený do všech činností. Jedinou překážku je občasná nepozornost a následné zmatení a nepochopení činnosti. Rád si hraje s letadly, auty, stavebnicemi nebo i v kuchyňce. Většinou si hraje jen s chlapci. Při odpočívání na lehátku je klidný.

1. SETKÁNÍ – úvodní hodina

- Téma: Seznámení
- Seznámení, povídání o rodině, o školce
- Rozcvička mluvidel
 - o Mimické svalstvo – ten nejmilejší úsměv se zuby nebo bez, ten nejstrašidelnější, smutný...
 - o Oromotorická cvičení (kartičky na rozvoj motoriky mluvidel)
- Jemná motorika – grafomotorické cvičení (jednotažky – vyšetření laterality)
- Hrátky s jazykem a dechová cvičení (vonění ke kytičce)

Reflexe: Miky je velice šikovný a snaživý. Při první návštěvě se neskutečně rychle zadaptoval. Je cílevědomý a všechna cvičení dělal s radostí. Jazyk jej sice občas neposlouchá a našpulení pusy byla nejprve velká obtíž, ale po pár pokusech a ukázkách to zvládl.

2. SETKÁNÍ

- Téma: Rodina
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Kresba sebe samého
- Rozvoj hrubé motoriky
 - o Skákání panáka
 - o Hra „Honzo vstávej“.
- Rozvoj jemné motoriky
 - o Dotýkání prstů obou rukou
 - o Logopedický obrázek na rozeznávání rozdílů

Reflexe: Při kreslení se Miky velice bavil, rozpoznávali jsme během toho barvy, které používal a také řekl popis těla. Popis byl bezchybný až na krk, který chybí právě i na obrázku. Obličej byl bez chyby popsán. Skoky snožmo zvládl, ale jakmile přišlo na jednotlivou nohu byl problém s udržení rovnováhy. Rozdíly Mikyho velmi bavily a chtěl obrázků více. Jeden rozdíl mu však dělal problém, jelikož se jednalo o nejmenší detail.

3. SETKÁNÍ

- Téma: Používání očiček
- Procvičování motoriky mluvidel
- Jemná motorika – grafomotorické cvičení (jednotažky)
- Rozvoj zrakového vnímání
 - o Hádání, co zmizelo pod šátkem (vyměřuji předměty, postupně přidávám/oddělávám)
 - o Pracovní listy na zrakové vnímání (větší x menší, hledání dvojic – náročnější se zrcadlovým obrácením)

Reflexe: Miky má zlepšení při mimických cvičení. Jednotažky si oblíbil, a tak jsem vybrala těžší variantu, která už byla komplikovaná a Miky poznal své hranice, kdy musí přidat na pozornosti. Při zrakovém cvičení byl velmi šikovný. Vše správně určil a to i barvy, kterými spojoval obrázky k sobě.

4. SETKÁNÍ

- Téma: Hrátky s dechem
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení (+ pusinka se našpulí jako by posílal pusu)
- Dýchací cvičení
 - o Dýchání nosem: hluboký nádech pouze nosem, vydechování nosem i ústy
 - o Foukání na papír, aby se vlnil
 - o Dechové tvoření s brčkem – strom s větvemi (vodovky se rozfoukávají na papíře)
- Procvičení jemné motoriky
 - o Prstová říkanka

Reflexe: Rozcvičku mluvidel už dělá Miky bez chyb. Dechové cvičení jej bavilo a zvládal většinu aktivit. Závěrečné tvoření mu vykouzlilo obrovský úsměv a výsledek si odnesl pro pochvalu domů.

5. SETKÁNÍ

- Téma: Hadi nás baví
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Rozvoj jemné motoriky
 - o Malování prsty – had jedním tahem podle předlohy
- Sluchová poznávačka
 - o Rozpoznávání S, Š, C, Č, Z, Ž – sykavky
 - o Pracovní listy na poznávání sykavek

Reflexe: Rozcvička v pořádku. Rozpoznávání sykavek byla velká obtíž, jelikož jsem si už na začátku všimla že s nimi Miky bojuje. Podle výslovnosti rozpozná jen S a občas Š, ale Z je největší problém skrze našpulení pusy, což mi už dříve ne úplně zvládal udělat.

6. SETKÁNÍ

- Téma: O Koblížkovi
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Logopedická omalovánka
- Pohádka o koblížkovi
 - o Přiřazování obrázků dle části pohádky: hraní si s pořadím, pohádka naruby

Reflexe: S pohádkou byl největší úspěch. U omalovánky jsem musela párkrát upozorňovat na přetahování – následně začal s poctivým vykreslováním.

7. SETKÁNÍ

- Téma: Vaříme s myšičkou
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Procvičení jemné motoriky
 - o Prstové doteky
 - o Říkanka s ukazováním (Vařila myšička kašičku)
- Zrakové a sluchové cvičení
 - o Rozpoznávání jiných hlásek v řadě obrázků

Reflexe: Rozcvička bez problémů. Říkanou o myšičce s překvapením Miky neznal. Naučit se ji zvládl rychle a bez problému. Při rozpoznávání hlásek bylo obtížné zezáátku rozeznat kde je rozdíl, ale při druhém řádku se už Miky zorientoval a zvládal vše v pořádku.

8. SETKÁNÍ

- Téma: Hrátky se slovy
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Procvičení jemné motoriky
 - o Dotýkání prstů obou rukou – zkoušení poslepu
 - o Grafomotorická cvičení - jednotažky (nejnáročnější verze)
- Logopedické hry
 - o Slovní opaky
 - o Neúplné věty: říkám neúplné věty a Miky doplňuje

Reflexe: Rozcvička v pořádku. Při dotýkání prstů po slepu byl Miky překvapený, že po něm něco takového chci, ale činnost jej bavila a zvládl ji bez větších problémů. Jednotažky však problém měly, náročnost jsem zvolila vysokou a Miky při obtahování letadla nebyl schopen najít správný tah linky i po několika opakováních. Logopedické hry jej bavily a občas vymyslel i vtipné nečekané spojení.

9. SETKÁNÍ - nemoc

10. SETKÁNÍ

- Téma: Sýkorka v zimě
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Grafomotorické cvičení – dokreslování jednoduchých obrázků
- Logopedická hra
 - o Rozpoznávání počátečních písmen obrázků a následné rozdělování dle barev
- Rozvoj zrakového vnímání
 - o Hledání shodných tvarů

Reflexe: Po nemoci byla rozcvička mírně kostrbatá. Dokreslování proběhlo v pořádku bez chyb. S počátečními písmeny už byl ale problém daleko větší u obrázku jako např. PTÁČEK Miky řekl táček takže nebyl schopen zařadit jej k písmenku P. Zrakové vnímání Miky zvládá bez problémů.

11. SETKÁNÍ

- Téma: Šnečku, šnečku, vystrč růžky.
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení + zlobivý jazýček
- Rozvoj jemné motoriky – kresba šnečků
- Rozvoj hrubé motoriky
 - o Skákání panáka a následně střídání jednotlivých nohou
 - o Hra „Šneček ztratil čepičku“ Čáp, kočka, pes, had,..

Reflexe: Rozmluvení proběhlo klidně, ale jazyk stále občas jde, kam nemá. Při kresbě je Miky jako doma, velice ho to baví a užívá si to. Skákání je stále se špatnou rovnováhou, neustojí na jedné noze a neodrazí se z ní do výskoku. Napodobování zvířat při hledání barvy bez problému.

12. SETKÁNÍ

- Téma: Kuk!
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení + jazyk
- Procvičení zrakového vnímání
 - o Rozlišování velký x střední x malý
 - o Poznávání barev při hře Ztratil čáp čepičku
 - o Tematické zařazování předmětů do okolí (žirafa-zoo, trampolína – tělocvična,..)
 - o Pracovní list: hledání rozdílů

Reflexe: Miky si rozcvičku vedl sám a říkal mi co máme dělat dále. Pochlubil se, že cvičil špulení pusy posíláním ji mamince, když ho vodí do školky. Rozlišuje vše správně, barvy pozná všechny, předměty zařadil až na kuchyňské potřeby, které nerozpoznal všechny. Při hledání rozdílů jsem dala jednoduchý obrázek.

13. SETKÁNÍ

- Téma: Zimní radovánky
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Hry se slovy
 - o Hledání významu: *k čemu je co dobré, co se s tím dělá, kdo to potřebuje, vše se zimní tematikou např. lyže – lyžař, termoska – drží teplo – čaj,..*
 - o Hledání protikladů: černá/bílá, studený/teplý
- Zrakové vnímání
 - o Rozdělování předmětů do léta a zimy
- Rozvoj jemné motoriky
 - o Vystřihování sněhové vločky

Reflexe: Dnešní cvičení Mikymu nedělalo problém. Všechny mé otázky zodpověděl správně. Většinu věcí rozřadil do správného období a s nůžkami zvládá zacházet. Vloček jsme na konec dělali několik, jelikož tvoření Miky zbožňuje.

14. SETKÁNÍ

- Téma: Slyšíš to taky?
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení + jazyk
- Logopedické hry
 - o Tleskni, když uslyšíš písmenko!
 - o Napodobování zvuků (ssss, bzzz, šššš, čččč apod...)
 - o Rozpoznávání sykavek podle prvního písmenka a přiřazení k obrázku
 - o Poznávání hlasy P a S

Reflexe: Rozmluvili jsme se jako minule společně pod Mikyho vedením. Rozpoznání písmenek Mikymu velmi nejde a tak jsem se snažila důrazy často i prodloužit, aby písmenko poznal. Napodobit dělá Mikymu problém písmeno Z a Ž. S poznáváním písmenek a přiřazováním k obrázku už se Miky setkal a zvládal lépe než poprvé.

15. SETKÁNÍ

- Téma: Hrátky s dechem
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení
- Procvičení jemné motoriky - grafomotorické cvičení – jednotažky – Miky si vybral své oblíbené obrázky
 - o Říkanka s ukazováním (vařila myšička)
- Logopedická hra
 - o Slovní fotbal
 - o Napodobování zvířat

Reflexe: Rozcvičku Miky zvládá levou zadní. Z jednotažek byl nadšený a už se mu podařilo po pár pokusech zvládnout i nejtěžší letadlo, se kterým při jiném setkání velice zápasil. Říkanu si pomatoval z minula, ale prsty jej neposlouchaly a občas se zamotaly na přeskáčku. Při slovním fotbalu jsem se snažila dávat slova, které mají pro Mikyho začátek na Z, P, S, Č, protože mu dělají největší problém.

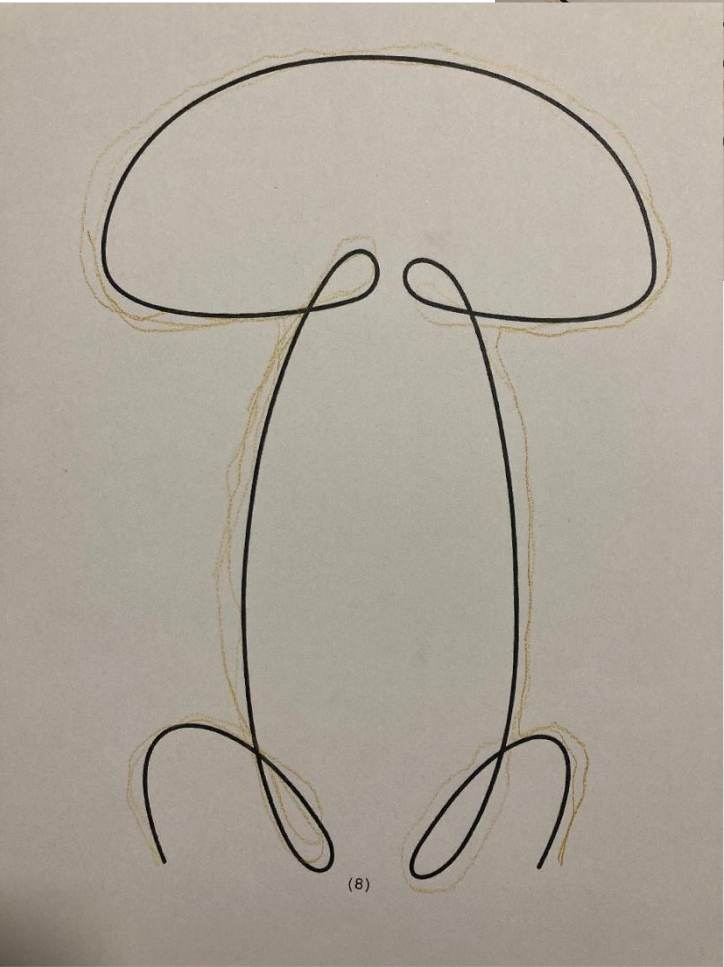
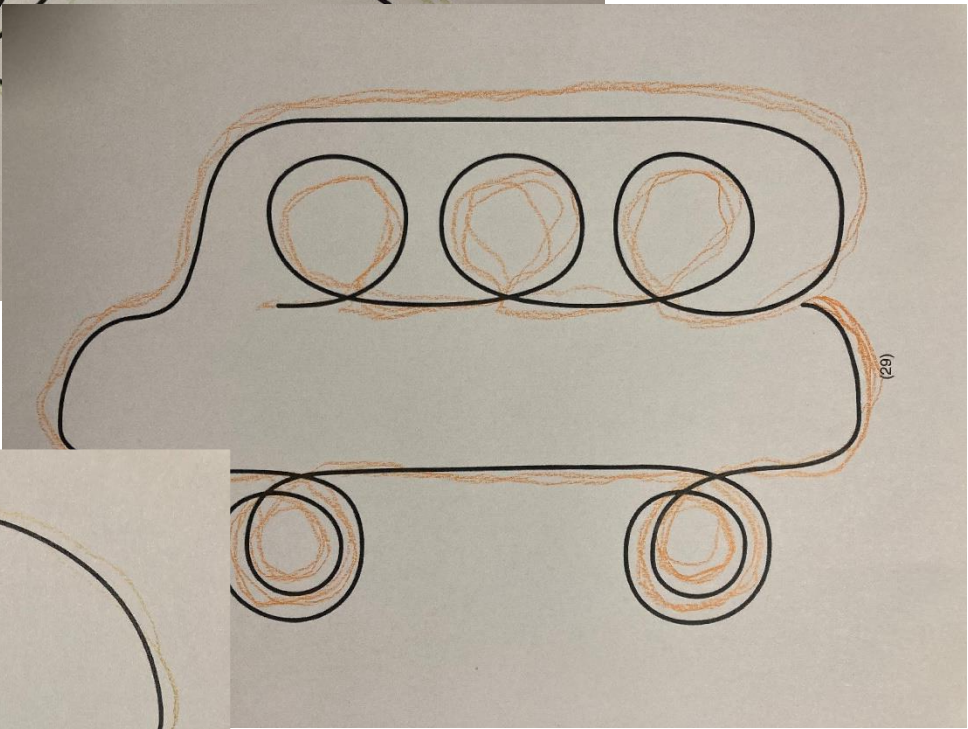
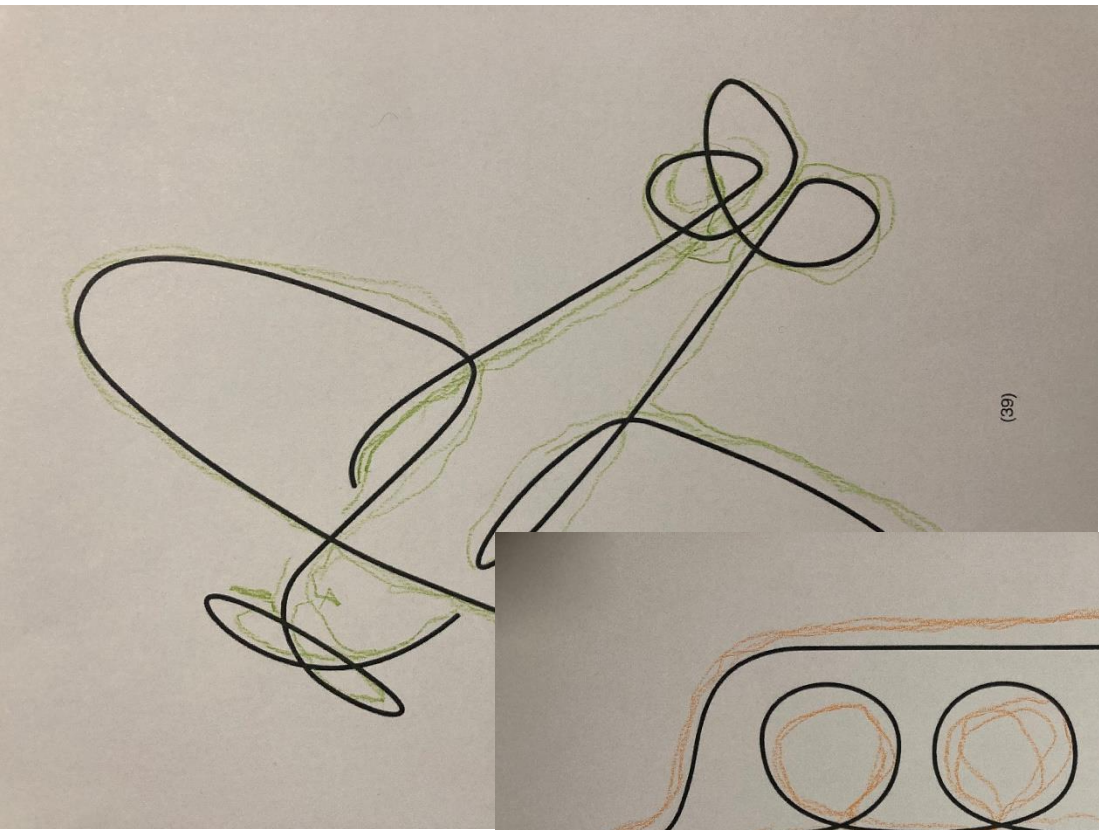
16. SETKÁNÍ

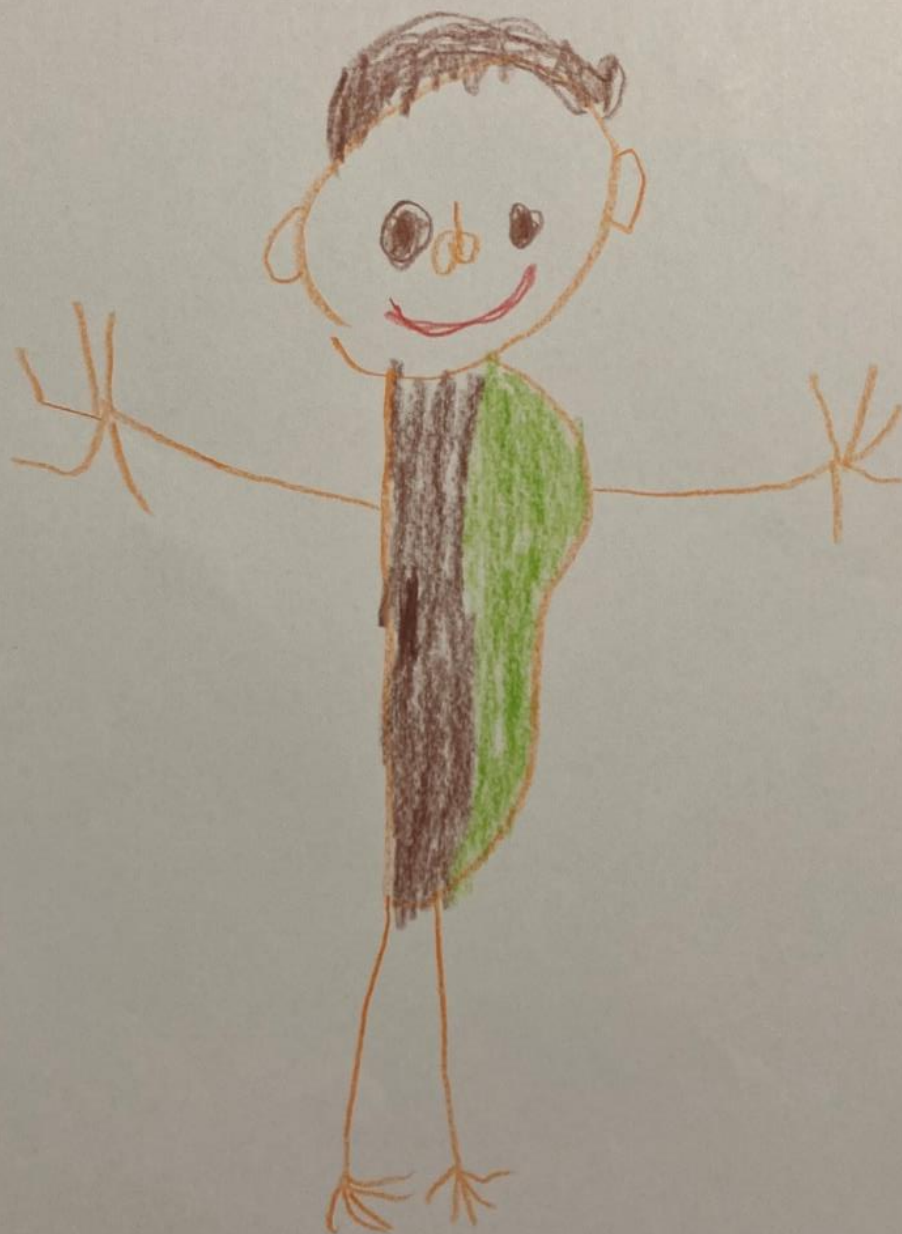
- Téma: Rozloučení
- Rozcvička mluvidel
 - o Oromotorická cvičení + jazyk
- Grafomotorické cvičení – vzájemná kresba obrázků
- Logopedická hra
 - o Tleskni, když uslyšíš písmenko!
- Procvičení hrubé motoriky
 - o Hra „Honzo vstávej“!

Reflexe: Dnes byl Miky smutný, jelikož věděl, že už se neukáží. Nechala jsem ho tedy vést rozcvičku i s jazykem. Poznávali jsme pár písmenek a abych jej rozveselila zahráli jsme si hry co měl nejvíc rád. Ke konci jsme si vzájemně namalovali sami sebe a popsali. Miky pět vynechal krk jako na začátku. Byla u něj však vidět radost z toho, že jsem jej navštěvovala a doufám, že jsem mu také něco předala.

Závěr, metodická doporučení

Miky je snaživý a velice šikovný kluk. Práce s ním mě bavila, jelikož byl komunikativní a řekl si co jej baví a co naopak ne. Největším problémem byly sykavky. Dále občasná nerovnováha a menší ostych při nevědomí o správné odpovědi. Tento stud občas způsobil i mírné zakoktání a uhýbání pohledu. Při oromotorických cvičení nebylo příliš moc problémů. Našpulení pusy bylo úspěšné až po půlce návštěv, což mě velmi potěšilo, že se podařilo. Také manipulace s jazykem byla ke konci s velkým pokrokem. Vše ale bylo díky Mikyho snaze a nadšení se do těchto setkání pouštět a připravovat.

MIKI

HLÁSKY S A P

Slova, která začínají na hlásku **S**, dej do modrého kroužku, slova, která začínají hláskou **P**, dej do červeného. Obrázky vybarvi.

Vyhledej dva shodné obrázky a spoj je čarou (popř. označ stejnou barvou).

JINÁ HLÁSKA

V řadě obrázků najdi ten, který nezačíná stejnou hláskou jako ostatní, škrtni ho. Obrázky vybarvi.

